

Este de două ori în săptămână: Joi-a și Dominec'a; era când va pretinde importanța materiilor, va esei de trei sau de patru ori în săptămână.

Prețului de prenumerațiune	
pentru Austria:	
pe anu întregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " " "
" patrariu	2 " " "
pentru Romani'a și strainetate:	
pe anu întregu	12 fl.
" diumetate de anu	6 " " "

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Alte-Postgasse Nr. 1. unde sunt a se adresa si corespondentiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau speditura cate vor fi nefrancate, nu se vor primi era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuale si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetiri e se facu cu pretiu scadiutu Pretiulu timbrului cate 30 cr. pent. una data se antepa.

Invitare de prenumerațiune

la

„ALBINA“

pre anulu 1870.

Apropiandu-se anulu nou, credemu că este atât întru interesulu onorabilulu publicu cât și întru alu nostru, ca se ne potemu orienta de timpuriu în privința numărulu esemplariilor de tipar și se ni potemu regula speditiunea cât mai bine, — de aceea rogăm a grabi cu renoirea prenumeratiunilor. Condițiunile de prenumerațiune remanu totu ceste de până acum, ce se vedu pe fruntea foii.

Acum că organulu nostru intră în alu V. anu alu vieții, după ce a produs multe sute de numere, credemu că lumea română știe, destul de bine, care ni e scopulu, unde tindemu, cu ce mijlocu luptăm. Suntemu convinși că în națiune nu mai este omu de inimă și precepere care se nu știe că „Albina“ — în locu d'a cercă castigu materiale, aduce stimatului seu publicu, sîn de a dreptulu națiunii sacrificiu mari pe fie-care anu.

Amintim acest'a aci pentru a adauge că, în casulu d'a se sterge de la anulu nou timbrulu gazetalu, neci acele câte-va sute de florini ce ni se economisedia, nu le vom consideră de castigu pentru noi, ci le vom adauge la perfecțiunea și regularea totu mai multu a foii nostre și a speditiunii, va se dica er folosulu publicu. O scaderă ărei-care a pretiului, noi am anticipatu anca din iuliu, a. c. Onoratiilor prenumeranti din Transilvani'a, cari vor prenumera celu putienu diumetate de anu, li vom dá gratis cartea „Actele și Datele conferinței națiunali de la Mercurea“, ce în câte-va zile va aparé, este în cuprinsu de 10 côle, si nu se va vinde de felu; — era celor'a lalti dni prenumeranti ai nostri li-am destinatu o surprindere la alta ocaziune în decursulu anului.

Rogăm pre dd. prenumeranti se binevoesca a însemná bine numele, locuința și post'a ultima: trimitiendu epistolele la adresa Redactiunii „Albina“, în Pesta, Alte Post-Gasse Nr. 1.

Fiindu că în finea lui decembre și începutulu lui ianuaru, mai în fiecare săptămână sunt câte două și trei serbatori, parte rom. cat., parte de ale nostre, de aceea fôia n'o potemu scôte cu regularitatea de mai înainte căci tipografia nu lucră în di de serbatoru. O scotém deci, precum și cându o potemu, era onoratiilor nostri cetitori li cerem indulgența până se tréca serbatorile, atunci vom poté continuá érași cu punctualitatea de mai înainte.

Pesta, 24 Indrea 1869/5 gorariu 1870.

Ginerariulu Türri caletoresce prin partile de diosu ale țerii, și cêrca ocaziuni d'a se espectoră a supra cestiuniloru celoru mari, ce agita astadi lumea politica. Unu telegramu de ieri din Aradu, spune că dlu ginerariu a tîenutu acolo o cuventare, în carea pomeni de unu articlu alu ginerariului muscalescu Fadejev, carele ca demnitaru rusescu și sub censur'a rusésca scrie amenințarea, că Rusia trebuie se nimicésca și pre Austria și pre Ungaria. Dize Türri că, „a nu vedé pericululu dintr'asta parte, — este orbia“, și că — „acést'a este pericululu din afara, era în lantru sunt naționalitatile.“ Ambele aceste asertiuni potu fi adeverate; nu este înse adevératu ce dice, că „Unguriu pururia au tîenutu socôta de naționalitati.“ Unguriu, precum dovedesce istoria mai nouă, de cându existe caus'a culturalei poporului, adeca a naționalitatiloru, nici o data n'au tîenutu socôta de ea.

Crisea ministeriale din Viena, dlu conte Beust tînde a o nadusi prin impacarea ambelor fractiuni. Organele opozițiuni vedu, într'acést'a nisuintia, scopulu dlui Beust, d'a se face pe sine centrulu și sufletulu guvernului.

Telegramele din Viena anuncia de trei dilo că archiducele Albrecht va plecá, și se va asedia pentru lungu timp, în Franci'a. Caus'a caletoriei nu se spune, nici foile din Viena n'o descoperu. În ochii partitei de la putere, archiducele Albrecht a trecut de contrariu alu sistemului și politicei de astadi, ma sunt și de cea cari pretindu cumca pre densulu

se radiema nemulțămirele ce se manifesta în unele parti și suere, a nume în confiniile militare. Deci poté că partit'a dominantoria, și-va tîené de unu triumfu, că archiducele pleca, și se va asedia în Franci'a sub ochii politiei lui Napoleone. Noi, cei ce șcim bine că ni ni-a venit din acea parte nici unu spriginu și nici o incuragiare, — noi va trebui se-i compatiim.

E septeman'a, de cându „Rappel“ din Parisu, vorbindu despre crisea ministeriale, dice că „absolutismulu domnesce, anarchia guvernă la noi.“ Cuvinte mari, se repetiau și în alte foi, de spariasera lumea, în câtu nu se acceptá se véda rezultandu veri unu bine din crise. Dar lumii se pregatiá o surprindere, cea telegramele acum anuncia compunerea ministeriului francescu.

Mai înainte, stang'a centrala a corpului legelativu din Parisu, refusa de a primí portfoie în ministeriulu lui Ollivier. Éca acum a doua surprindere, căci ministeriulu e compusu toc'm'a din acea stang'a, și anca de persoanele ei cele mai aventate în renume. Ollivier remase la specialitatea sa propria, la justitia. La esterne castigă pre Deru, la finantie pre Buffet, la interne pre Chevandier de Valdrome, la instructiune pe Ségris, la lucrările publice pre Thalhonet, la comerțu pre Louvet.

Maioritatea acestoru ministri, aparține, din capulu locului, partitei liberali. De unde se conchide că Imperatul Napoleonu cugeta într'adeveru și seriosu a introduce parlamentarismulu în Fran-

cia; — de nevoia, se întielege. Este pentru a preveni pericoleloru ce ar resultă din planurile republicaniloru sociali, planuri ce astadi se discută în publicu pretotindenia, și cari tindu a nemici tôte statele monarchice, de împetana cu felurile loru sisteme.

Din Franci'a caută se mai însemnănu și îndatinatele espectoratiuni ale Imperatului Napoleone, la primirea felicitariloru oficiose de anulu nou, cari mai înainte, pre câtu timp Napoleone era la culmea puterii sale autocrate, ocupau interesarea lumii întregi și regulau mersulu politicu în Europ'a. Asta data sunt lipsite de veri ce farmecu, și sémene a formalitate gola. Ele se fie opurile lui Ollivier și ale colegiloru sei ministri. „Sic transit gloria mundi,“ ce se traduce: „Asiá trece ciór'a peste casa.“

Guvernulu italianu fece notificatiune oficiala Spaniei, cumca ducele de Genua nu poté primí candidatur'a la tronulu spaniolu, de órace nu se poté constinge mama-sa a-si dá invoirea la acést'a primire. Într'aceea Barcelona ferbe érași, și miscamintele republicane devinu totu mai generali.

Conciliulu din etern'a cetate, șcim că i s'a octroatu unu regulamentu cu scopu de a pune membriloru calusi în gura. Acum Santitatea Sa Pap'a, observandu că opozițiunea totusi face progrese prin ajutoriulu intruniriloru private, emise — după scriile noué — unu breve ce opresce intrunirile și adunările de episcopi cari ar fi mai numeroase de 20 de membri. Astu-feliu este libertatea discusiuniloru la santulu conciliu!

Corespondintele din Rom'a alui „Tîmes“, repórta cu indignatiune cumca cardinalulu principe Schwarzenberg de la Praga, celu ce trecea de capulu opozițiunii în contr'a iesuitoru și planuriloru lor, a nume contra intențiunii lor de a proclama de dogma infalibilitatea papiloru, sub a caruia conducere se formase o programa și liga opoziționala, în momentul decisivu și-a frantu parol'a și a trecut în taber'a iesuitoru.

Imperatés'a Austriei anca petrece de două săptămâni la Roma, și adună la curtea sa de repetite ori pre înaltulu cleru din Austro-Ungaria. Acusi MSA va returná la Buda.

Austri'a și numirea Romaniiei.

D. Zulauf, consululu-aginte alu Austro-Ungariei la Bucuresci, înconoscintia pe guvernulu român de pasii ce imperati'a austro-magiara i-a facutu la Constantinopole, pentru ca principateloru unite se li se recunosca numirea oficiala de „Romaniă.“

Acést'a șcire apoi, guvernulu de Bucuresci o duse în camer'a reprezentantiloru, era reprezentantii o primira cu multe semne de placere și de bucuria. Asiá e cuprinsulu unui telegramu din Bucuresci. Altu telegramu din Bucuresci cu datulu 30 dec., ce-lu vedemu în „Politik“, atribue ministrului Cogalnicianu înștiințarea în camera, că Angli'a a recunoscutu acum'a numirile „Romaniă“ și „principale Romaniiei.“ Franci'a, precum șcim, de multu se servece de acést'a numire. Ori cum se fie, e remarcabilu că și Austri'a isi dá aderinti'a.

Ce felu? Austri'a, carea fusese contraria existinței autonome a țeriloru romanesce, și deci voia se și le anesseze, — Austri'a, carea fusese contraria unirii țeriloru romanesce, — acea Austria vine

astadi nu numai a li recunosce existința autonomă și unirea, ci anca a-si imbiá serviciile pentru a medilocí se se introduce în dreptulu internatiunale numirea de „Romaniă“??

Asiá este! Lucru nesplicabilu. Austri'a rumpé cu trecutul seu, ea nu mai yré se fie — precum o numisera duoi barbati de renume — „Chin'a européna,“ carea pórtá frica de veri-ce innovatiuni, de veri ce reforme.

O rîndunea, nu face primavéra. Unu singuru faptu nu e de ajuns pentru a constata cu securitate că Austri'a si-a inauguratu o politica nouă. Se poté pre usioru se fie numai o maniera momentana. Asceptăm dovedi mai multe.

Si până atunci, nu vom trece cu vederea neci acést'a aparițiune de acum'a, unca în felulu seu, ci vremu s'o examinem, se ni facemu socôta cu Austri'a, pentru a ne convinge déca noi ei séu ea nóa detoresce ceva?

Sunt trei sute de ani și mai bine, de cându noi romani suntemu sub domni'a familiei Abisburgiloru.

Republicani și egalitari, precum sunt romani și astadi în viét'a loru sociala, densii sub domni'a austriaca devenira din capulu locului monarchistii cei mai mari. Primulu dintre abisburgeni ce ne domni, ne fece la momentu monarchisti casí prin o putere magica.

În realitate înse nu era magia, ci acea presupunere a națiunii, că o familie luminată casí cea imperatésca, nu se poté se nu întielega câtu este de tare vitalitatea națiunii romanesce, cum acést'a națiune mare și compacta intrunesce tôte condițiunile pentru a face glori'a unei case domnitórie?!

Presupunerea prelungindu-se, deveni credintia. Asiá credea romanulu că Austri'a este chiamata a-lu ajuta se și realizeze aspiratiunile sale naționale.

Cu acést'a credintia se splica fidelitatea națiunii romanesce. De trei sute de ani, ce ne pomenim sub Austri'a, din națiunea română nu s'a nascutu neci unu proditoriu și neci unu tradatoriu, dar s'au nascutu sute de mii de voinici ce sangerara pentru tron.

Pre faci'a pamentului n'a fostu poporu mai fidelu monarchiloru sei, de câtu noi romani Imperatiloru austriaci. Si pre fati'a pamentului n'a fostu poporu mai apesatu de câtu noi romani.

Căci imperatiu austriaci începura din capulu locului a înmulți la aristocratia și a intari la privilegie. Amendoue acesteia erau lucruri rele. Erau rele și pentru noi și pentru tron; — pre noi, poporu de dreptate și de egalitate, ne despoiau și maltratau, era tronului i restringeau și-i micșorau autoritatea și puterea,

Cu datinele și prejudețiile din Germani'a, credea și curtea imperatésca că aristocratia e stilpulu monarchiei, că multimea aristocratiloru e tari'a stilpiloru. Adevérulu e toc'm'a din contra. Pe aristocrati, natur'a pusetiuniloru sociale îi împinge la oligarchia, la gignirea puterii imperatesce. Istoria ni e marture, nu numai istoria din Germani'a, unde aristocratiloru succese toc'm'a a nemici imperiulu prin demicarea lui în mici particele suverane, ci de veri unde din câte state avura aristocratii. Desclinitu la noi, déca puterea de statu a fostu compromisa ori lovita veri odata, nesmintitu fusera pururia aristocratii cari s'o compro-

mita și s'o lovésca. Idealul poteri mo-
narchice e posibil numai în democrații,
în tocm'a casă idealul republiceloru.
Va se dica, pentru monarhia casă pentru
republice, aristocrațiile de nascere sunt
de o potrivă daunose. Adevărul acest'a
nu e anevoia de recunoscutu, mai vertosu
câci istoria ajută chiarificarea lui, dar e
anevoia de urmatu, câci cei educați în
prejudetie aristocratice trebuiesc se fie
geniali pentru a se lapedă de ele, era ge-
nialitățile sunt foarte rare, — este acosta
raritate, o slabitudine a genului omenesc.
Romani înse, în mania esperintiei lor
triste, asceptau fora siovaire se li vina
domnitoriulu genialu, carele preste cape-
tele aristocratiloru se ni tinda mana de
ajutoriu, se ni sucurga a ne pune în pi-
ciore, la ce din parte-ne se respundem
prin a contribui la intarirea și marirea
poterii și splendorii imperatesci. Unu
deceniu, sub Iosifu II, asceptarea și spe-
rantia romaniloru pareau justificate. —
Unu deceniu și diumetate sub Franciscu
Iosifu, sperantia ni crescuse.

Subtrage acesti ani putienei, și cele
secle ce remanu, sunt curatu numai secle
de suferintie.

Pentru noi suferintiele erau cu ata-
ta mai amare, cu câtu erau în opusitiu-
nea cea mai mare cu psihologia natiu-
nala. Veri cine va essamină natiunea ro-
mana de dupa momintele ei psihice, va
gasi că romanulu, precum de o parte nu
pote suferi aristocati'a, asiă de alta par-
te nu scie se faca pe servitoriulu. Totusi
eram condamnati și a suferi aristocati și
a face pe servitoriulu.

Intr'adeveru anul 1848 gigni po-
terea aristocratiloru, dar acum ni s'au
datu natiuni aristocratice. Mai nainte
iobagiamu câte la unu domnu, astadi na-
tionalitatea noastră iobagesce la o natiu-
ne intréga. Ni desplace înse și acosta iob-
agia natiunala, precum ni a desplacutu
iobagia individuala.

Va se dica, se schimba numai siste-
mele, dar suferintiele romaniloru remanu
acele-si.

IOVASI, neci pentru unu momentu
n'am statu la indoiela, neci pentru unu
momentu nu ne-am subtrasu de la sacri-
ficie pentru Austria. Sunt sacrificie mul-
tilaterali. De asta data vremu se pome-
nimu numai despre sacrificiele ce le-au
facutu romanii pentru pusetiunea de po-
tere mare a imperatiei, adeca pentru ca
Austria se aiba votu în consiliulu Eu-
ropei.

Pentru ca imperatia se aiba vedea
de potere mare în orientu, noi i-am adausu
Banatulu, gonindu pre turci. (Cumca is-
gonirea turcilor e meritulu romaniloru,
despre acosta vedi o disertatiune în
„Gazeta militara“ din Viena, 1866, a-
prile). Ce folosu rezultă pentru noi, din
acosta isgonire? Banatulu e astadi în
in man'a ungariloru, era fratiloru nostri
din Romania cari au remasu sub turci,
li-au remasu si tiéra si nume propriu.
Urméza dara că sacrificiele de isgonire,
romanii le fecera pentru Austria, de la
care sperau multu, dar nu le fecera pen-
tru ei de a dreptulu.

În resbóiele cele mari francesci am
luptatu pentru Austria în contra Fran-
ciei. Ce bine ni-a urmatu?

În Italia, Germania, la Solferino,
Magenta, Lisa, Custozza, la Düppel, Kő-
niggrätz scl. noi pururia luptaramu cu
bani nostri și cu sangele aloru 16 regi-
minte de romani, luptaramu pentru pu-
setiunea de potere mare a Austriei, și
ce bine ni-a urmatu?

Ce bine ni-a urmatu? Urmă că Au-
stria se sustienă ca potere mare, avu
votu în consiliulu europénu, și — acestu
votu lu dede pururia în contra natiuna-
litatii romanesci. Astu-feliu, de dupa sa-
crificiele noastre, noi în locu de dobanda
avuram trei secle și mai bine totu nu-
mai pagube.

De câte ori o aspiratiune natiunala
romanésca strabatea pana în consiliulu
Europei, Austria se pronunță în contra
ei, precum spusuram că s'au pronunțatu
în contra existintiei tieriloru romanesci,

apoi în contra unirii lor, de curundu
deceptă o cestiune israelita scl.

Dupa ce înse tierile romanesci de la
Dunare, în poterea lor propria, se pro-
chiamara de Romania, astadi Austria
staruește recunoscerea internatiunala a
acestei numiri, — ce de altmintre n'o
mai pôte negă, câci unirea nu se pôte
desface. Deci acosta staruintia austriaca
nu sémenea a servitiu, ci mai vertosu a
complimentu. Potea se fie servitiu acum
90 de ani, dar astadi nu.

Acum întrebăm, deca atate sacri-
ficie ce noi romanii le-am facutu pentru
pusetiunea de potere mare a Austriei în
decursu de secle, — deca acele sacrificie
sunt rescumperate și remunerate prin
unu simplu complimentu ce se face acum
natiunaltatei romanesci? Nu, nu. Acestu
complimentu va remană — se vorbim
pre câtu se pôte de blandu — o ironia,
deca Austria nu va urmă cu faptele ce
ni detoresce.

Deca unii din camer'a Romaniei
s'au bucuratu și de acestu complimentu,
ii întielegem, câci cavalerii Bucuresci-
loru sciu ori și ce, numai nu istoria na-
tiunei romane preste totu.

De altmintre, lauda Domnului, con-
stelatiunea politica de astadi nu ne mai
aviséza eschisivaminte la bunavointia
eroiloru dilei, casă în trecutu. Cu câtu
Austria se descépta mai tardiu, este
daun'a ei. Aspiratiunile natiunaltatei ro-
manesci vor triumfă, cu senu fora de sci-
rea și vointia Austriei. Triumfulu e se-
curu, tragemu sperantia în Ddieu și în
trud'a noastră autonoma.

TELEGRAME.

Popa, redactorulu „ALBINEI“ la Pesta.

*Aradu in 3 ianuarie 1870. Intru
interesulu causei natiunale si alu adevéru-
lui, esti rogatu a publică delocu in „Al-
bina“, telegram'a urmata deodata din
partea chisineaniloru. (E subscrisu co-
respondintele nostru ordinariu. Red.)*

Redactiunea „ALBINEI“ la Pesta.

*Aradu in 3 ianuarie 1870. Pentru
candidarea deputatulu dietalu din Chisi-
neu, conferintia e conchiamata pre 10
ianuarie la Socodoru. Intielegintia
romana, fora diferentia de principie poli-
tice, voiesce contielegere si solidaritate.
Opiniturile de tendintia contraria ale lui
Stanescu, promovate cu modruri de corte-
sia condemnavere, sunt fora efectu. In-
sciintierea telegrafica din Albina nr. 107,
este mistificatoria. In privintia persoanei
candidande din partea conferintiei, se
vorbesce despre Philimonu, Popa, Varga
si Alessiu Popovicu. Mai pre largu prin
epistole. Chisineu. Mai multi ale-
gatori romani.*

Unu graiu din partia stanga, despre
causa de natiunaltate.

„Hon,“ organulu partiei stange, incepu
unu siru de articule, despre politica interna a
Ungariei în anulu ce trecu. În articulu alu doile,
publicatu la 4 ian, tratéza cestiunea de natiu-
naltate, dicendu între altele:

„Politica interna a patriei nostre, n'are
cestiune mai intetitoria si mai grea, de câtu ceea
a agitatiuniloru natiunali.

„Ce e de facutu?”

„Unu diplomatu alu nostru, de renume,
carele si acum'a e autoritate în ochii multora,
disese, la o dilema grea, că „utilisiren, oder
aufhängen!“ (a utilisă [intrebuintia], senu a
spendiura).

„Asiă se vede că de atunci conceptele
pana acum n'au naintatu anca poste acosta
assioma.

„Inse si tertium datur.

„Nu se recore nici a bate, nici a ucide pe
agitatorii periculosi; ci se luamu conducerea
din man'a lor.

„Cum?”

„La tota intemplearea, nu în modrulu, ce-lu
incerca politica actuala a guvernului.

„Voii spine esemple, fora se pomenescu
de nume.

„Concetatiunii nostri sudoslavici, au trei
barbati mari de renume. Duoi, nainte cu 21 de
ani, au luptatu în contra noastră, alu treile
pentru noi; acestu dlu urma si-a sacrificatu
averea, libertatea, pentru constitutiunea un-
gurésca.

„Ce face acum'a politica guvernului un-
gurescu? Dintre cei duoi, ce luptara în contra
nostra, pre unulu grabesco a-lu lipsit de sub-
sistintia, pre cel'a laltu l'ajuta la nimbulu de
martiru; în fine pre alu treile, carele si acum'a
e celu mai popularu omu alu natiunaltatei sud-
oslavice, l'ignoréza de morte. De ce? E oposi-
tiunalu. . .

„Asemene procedura vedemu si în pri-
vintia rusiloru din Ungaria de sus. Dintre
duoi barbati renumiti ai acestora, pre unulu ilu
facu martiru, pre cel'a laltu ilu utiliséza.

„Totu asiă se intempla în tienuturile slo-
vace, asiă în Croatia, si desclinitu în Fiume.
Guvernulu paraliseza pe patriotii de omenia
si populari, cari ar fi capaci a conduce pre co-
natiunaliiloru, si i-ar conduce la inim'a patriei,
si senu ii cumpera cu bani, senu ii face pre altii
martiri pre cale politica.

„Că ce se intempla în Transilvania?
despre acosta anevoia ne potemu orientă. Că
acei candidati de deputati de ai guvernului,
cari cadu în cercurile din Ungaria, ajungu în
cas'a reprezentatoriloru cu ajutoriulu cercuriloru
romanesci din Transilvania, — acosta am espe-
riatu: pentru celu ce privește dintru departare
ar fi dovéda că romanii Transilvaniei sunt cei
mai multiamiti. Cei ce primescu mai de aproape,
nu vor crede acosta. Ce s'ar poté face pentru
castigarea adevérate a poporului romanu din
Transilvania? e unu studiu, cu multu mai mare,
de câtu se-lu potemu fini aci intr'unu articulu.

Dar pe scurtu potemu spune că, diametraliter
se opune studiulu acea politica, ce prin cata-
strofele amarite din procesele Haller si Apor ni
infatisara intréga sistem'a Transilvana. Nu e
permisu ca Transilvania se fie pentru Ungaria
pasialicu turcescu.

„Guvernulu nostru se inspaimenta de
senuu popularu, si-a propusu tescă, ca cel'a pre
care lu iubescé poporulu, trebue socotitu de
inimicu naturalu alu guvernului. Acel'a senu se
se doe de utilizatu, senu se suferă a fispendiuratu
(în metatora) Omulu popularu, nedependinte,
opositiunalu, are locu numai în foile umoristice,
cari sunt cea mai sincera apressione a spiritului
din cercurile guvernamentale.

„Intr'aceea si noi însine, ceia din opuse-
tiune, am neglesu asisderia multe agende în
cestiunea de natiunaltate. Nici n'am invredni-
citu de atentiunea nostra acestu obieptu. . .
Mauritiu Jókai.“

Bai'a de Crisiu, 30 decembre 1869.

(Inrolare.) În anulu curinte, pentru re-
crutare s'au conscriu 5 clase în tote comita-
tele. S'a aruncatu contingentulu pentru recrutii
de linia prin ministeriu, si totodata s'a ordinatu
ca, dupa ce se va implini contingentulu recruti-
loru pentru linia, toti câti cadu în acele 5
clase se se visitedie, si cari se vor afli apti, se
se inroledie la honvidi.

Asiă si în comitatulu nostru Zarandu,
dups ce a esitu contingentulu pentru linia, toti
ceia lalti feciori din clasele conscrise s'au visi-
tatu, si câti numai s'au aflatu de apti, s'au in-
rolatu la honvidi.

Dar fiindu că comitatulu nostru este
micu, si contingentulu pentru linia fuse mare,
n'au remasu si respective nu s'au aflatu mai
multi apti de honvidi de câtu 60 de feciori,
cari se si inrolara honvidiloru.

Dar se vedi minune, ministeriulu magiaru
alu honvidiloru trimite autoritatei comitatului
unu fulminatoriu, că pentru ce n'a inrolatu la
honvidi mai multi? si demanda ca pe langa
ascultarea tuturoru celor'a ce au luat parte la
assentare (adeca a vicecomitelui, medicului si
judiloru cercuali) se se justifice pentru ce n'a
datu comitatulu mai multi honvidi? — totodata
autoritatea comitatului este amenintata că, în
casu deca nu s'ar justifică de ajunsu, la oca-
siunea altei recrutari va trimite barbati de incre-
dere din Pesta.

Unde nu e, acolo nici fulminatoriulu mi-
nisteriului nu poté gasi.

PROTOCOLULU

Siedintiei a III-a (ordinarie) tinute din par-
tea directiunei asociatiunei natiunali pentru
cultura poporului romanu, în Aradu, în 6. si
continuative 16. Decemvre nou, 1869. de facia
au fostu:

Presiedinte: Ioane Popovicu Desseanu,
directoriu secundaru. Membri: Mironu Roma-
nulu, Dr. Atanasiu Siandoru, Emaniuulu Misiciu,
Demetriu Bonciu, Ioane Rosiu, Ioane Suciulu,
Iosifu Goldisiu, Iosifu Popovicu, Teodoru Serbu
si Petru Petroviciu notariu.

Nr. 14. Presiedintele directoriu secunda-
riu, Ioane Popovicu Desseanu, — conformu
decisului directiunali de sub Nr. 5. a. c. sub-
sterne socota povediuta cu tote decumintele
despre venitulu incurtu de adreptulu la DSA si
erogatiunile érase prin DSA facute sortiturei
filantropice arangiate în folosulu fondului aso-
ciatiunei, din care se vede: că pentru sortitu-
rele distribuite au incurtu sum'a de 2775 fl. 70
cr. éra pentru bilete de balu 408 fl. 72 cr. apoi
bazarulu improvisatu spre acestu scopu a pro-
dasu o suma de 307 fl. 59 cr. la oalta 3512 fl.
1 cr. din care subtragendu-se erogatiunea de
994 fl. 43 cr. pe partea fondului asociatiunei
se aréta unu venitu curatu în suma de 2517 fl.
58 cr. cr. Afara de acetea, au mai incurtu
unele sume pentru sortiuri si bilete de adreptu-
tu la perceptoratu; care sume computandu-se
pentru spesele avute cu espeditiunea postale
necesaria la distribuirea sortituriloru, — nu
sunt espuse în acosta socota, — precum si de-
spre acele sume, care cu ocaziunea balului tie-
nutu au incurtu ca venitu curatu în folosulu
fondului asociatiunei; dreptu aceea avendu câtu
preceptoratulu, atatu si comisiunile emise în
obieptulu sortiturei si arangerii balului, apoi
comisiunea insarcinata cu distribuirea sortitu-
riloru, a face raporturile ulterioare, în meritulu
acestoru întreprinder', presiedintele face cuno-
scutu: că pana ce toti comembrii directiunei
insarcinati cu afaceri referitorie la obieptulu
acosta nu vor dá sémă despre cele atingătoare
de densi, — bilantulu recerutu despre resulta-
tulu ulterioru a acastei întreprinderi nu se pôte
aretă cu precisiune.

Sortiuri au remasu nainte de trasura
2180, si de atunci încôce s'au mai restituitu
de la mai multu — 333 sum'a 2513. care se
predau sigilate într'una cutia directiunei.

Decisiune.

Raportulu acosta pvediutu cu socota si
tote decumintele anesate, se estrada unu comi-
siuni pentru censurare, carea se emite din co-
membrii directiunei: Demetriu Bonciu, Dr.
Atanasiu Siandoru, Ioane Rosiu, Iosifu Popovi-
ciu, cu acea insarcinare: ca despre resultatulu
ulterioru în obieptulu sortiturei, si respective
a venitululu curatu ce l'a produsu acosta întrep-
pindere pe partea fondului asociatiunei, dupa
subtragerea speselor erogate, se faca licuidare
lamurita si anume: câte esemplare din sortiuri
si bilete s'au tramisu respectiviloru spre distri-
buire, pentru câte, si de unde câti bani au in-
cursu, — câte s'au restituitu ca nevendute, —
cari dintre distribuenti n'au tramisu nici bani
nici esemplarele nevendute, — câte esemplare
au remasu, — apoi dintre obieptele espuse la
sortitura, câte s'au estradatu castigatoriloru si
câte au remasut în favorulu asociatiunei? — În
privintia acastei licuidari se dispune: ca toti
acei comembri directiunali, cari au participatu
la întreprinderea acosta si anume notariulu
despre speditiunea sortiuriloru, presiedintele,
preceptorulu despre sumele incurse, apoi co-
misiunea insarcinata cu arangiarea acastei sor-
titure si a balului au de a dá doslucurile neces-
arie comisiunei censurătoare carea este poftita în
treb'a acosta, a o aduce câtu mai curundu în
evidintia, si despre resultatulu a reportă direc-
tiunei la cea mai de aproape siedintia. — Éra ce
se atinge de sum'a baniloru incursi si aretati în
socota presiedintelui, aceia se se manipuleze
separatu ca nedisponibili la perceptoratu aso-
ciatiunei.

Nr. 15. Presiedintele directoriu secunda-
riu presinta mai multe esemplare de sortiuri
restituite dupa espirarea terminulu defiptu
pentru acosta si anume de la Dlu Protopopu
alu Ciacovei, Ioanu Petroviciu Seimanu, si de
la Dlu Protopopu alu Beiusiulu Georgiu Va-
silieviciu, observandu că în meritulu acosta nu
s'a semtitu indreptatitu a dispune fara de între-

venirea directiunii. Totu odata face cunoscutu că obiectele remase după expirarea termenului prefaptu pentru estradare, conformu dispozițiunei adunării generale de sub Nr. 15. ar fi de a se vinde pe calea licitațiunei și prețulu acelorva a so alatură cătra sum'a incursă din sortitura. Mai departe directiunea avendu de a elucra unu plan de sortitura pentru viitoriu, propune a se emite o comisiune spre scopulu acest'ă.

Decisiune.

Sortiriile restituite sunt de a se alatură la acele esemplare care au ramas nedistribuite pe partea asociatiunei; avendu comisiunea de sub Nr. precedinte a licidă și treb'a acestoru sortiuri; deodata elaborandu planulu de sortitura, pentru viitoriu a face propunere la un'ă din cele mai de aproape șiedinte in meritulu acest'ă si a licitații obiectelor remase din sortitura. —

Nrulu 16. Colectantele din Oravit'ă Dlu comisariu de securitate Basiliu Bordanu, sub dtlu de 30. Augustu strapune protocolulu de licidare despre sumele ofertelor restante aflătoriu lamai multi membri din acea-si colectura, si sum'a incasata dela densii cu 70 fl. v. a.; totu o data propune de membru nou alu asociatiunei pre locuitorulu din Hladia Simeone Latariu cu unu ofertu anualu de 2 fl. v. pe anii 1869/70—1870—1871—1872. carele a si strapusu sum'a ofertulu anualu de 2 fl. v. a.

Decisiune.

Raportulu Dlu colectante mai susunumitu cu protocolulu de licidare și tôte documinte se estradadu comisiunei omise pentru censurarea acestoru raporturi licidătorie, cu acea insarcinare: ca din privint'ă acestei afaceri atâtu de momentose și intetitorie in interesulu nationalu alu asociatiunei, tôte raporturile și pana acum estradate a le censură cătu mai curundu și a le conferă cu esactitate avendu din șiedintia in șiedintia a face raportu despre rezultatulu censurării pentru ulterioară dispozițiune. Sum'a incursă dela Dlu colectante pentru restantie incasate se strapune la perceptoratu avendu acest'ă a estradă pe partea solvitoriloru cuitale prescrie căte vor fi de a se tramite Dlu colectante prin notariulu directiunei. —

Mai departe membrulu propusu Simeonu Latariu din Hladia, — pe bas'a declaratiunei și după votarea usuata se decliara de membru alesu alu asociatiunei, fiindu a se inmatriculă in protocolulu capitalu alu membriloru ordinari și a i se estradă diplom'a pe langa depunerea tacsei fipsate 50 cr. v. a. era despre sum'a solvita de 2. fl. v. a. a i se estradă cuita. —

Nrulu 17. Colectantele din Apatu Dlu notariu comunulu Ioanu Popescu sub dtulu de 27. Aug. strapune protocolulu de licidare despre sumele ofertelor restante, era banii incasati in suma de 17 fl. 50 cr. v. a. i-a depusu dejă la perceptoratu. —

Decisiune.

Se estrada comisiunei, amintite sub nr. precedinte, pentru censurare conformu dispozițiunei referitorie la aceste raporturi.

Nr. 18. Oficiulu contributiunulu alu Aradului pretinde o suma de 16 fl. 75. cr. ca tacsa timbrala nemidlocita pentru cas'a contributiunala reg. din Pancot'a, admoniandu cu escutiune. —

Decisiune.

Provocarea acest'ă se estrada fiscalulu asociatiunei Iosefu Popoviciu cu acea recercare: ca in privint'ă acestei pretensiuni se-si castiga informatiunile recerute din partea concernentulu oficiu magistratuale si se-si dee opiniunea cătu mai curundu pentru dispozițiunea ulterioare. —

Nr. 19. Notariulu directiunii conformu insarcinării de sub Nr. 4. a. c. asterne raportu despre agendele care sunt de a le ofeptu din partea directiunii in sensulu dispozițiuniloru adunării generalei din anulu acest'ă. —

Decisiune.

Cetindu-se acestu raportu notariulu, se ié la cunosciintia si se vor dispune numai-de-cātu cele necesarie pentru efectuarea insarcinariloru primite de la adunarea generala. —

Nr. 20. Pe temeiulu determinatiunii adunării generalei din a. c. Nr. 6. directiunea fiindu de nou insarcinata cu licidarea și incasarea ulterioară a ofertelor restante din anii trecuti, — in privint'ă acest'ă presicidintele secunda-

riu avendu in vedere urgint'ă intetitoria atâtu a licidării și incasării restantiloru vechi, cătu și a competintiloru obveninde pentru ofertele curinte anuali ale membriloru, face cunoscutu: că pentru acestu scopu se pretinde o redigere noua și cătu mai esacta a protocololoru casale și evidentiali despre membrii asociatiunei, ofertele, solvirea, și restant'ă loru, spre a caror'ă realizare sentindu-se lipsa neincungiurabila de ajutoriu scripturistici la compunerea protocolulu capitalu pe anulu administrativu 1869/70, — la facerea estraseloru particulari din acestu protocolu pe partea totoruru colectantiloru asociatiunei și la spoditiunile urginte ce se receru spre scopulu acest'ă, propune a se insarcină notariulu cu această redigere noua a protocololoru și a estraseloru pentru colectanti, avendu a se ingriji după chipsuél'ă sa pentru ajutoriu scripturistici, respective a luă doi diurnisti pe langa diurnu de 1 fl. la di, care se i se asemne la perceptoratu diurnu pe unu restimpu de 30 zile indotorandu-se notariulu a ofeptu tôte lucrurile trebuintiose sub timpulu acest'ă. — Totu odata se face propunere ca notariulu se se ingriješca pentru procurarea tiparituriloru necesarie spre scopulu acest'ă, a caroru spese se vor asemnă supletoriu la perceptoratu.

Decisiune.

Fiindu recunoscuta lips'a neincungiurabile pentru aceste lucrari si mai alesu pentru incasarea pretensiuniloru de oferte restante si curinte se dispune autorisandu-se directiunea a face erogatiuni extraordinarie si peste sum'a preliminarata pentru spesele expeditiunei spre scopulu incasării ofertelor, a) a se insarcină notariulu cu compunerea protocolulu capitalu in restimpu de 30 zile, avendu a-lu prezentă directiunei in șiedint'ă ordinaria tienenda in lun'ă lui Februaru, b) a face estrasuri autentice, din acestu protocolu pentru toti colectantii; c) a procură catimea tiparituriloru trebuintiose la această expeditiune conformu instructiunii relative la agendele colectantiloru, pentru care se asemnă la perceptoratu o suma de 60 fl. pentru diurnisti și spesele recerute pentru tiparituru. Mai departe se dispune a se receră toti dñii colectanti ca sa bine voișca pe bas'a estrasuriloru ce li vor tramite a incasă ofertele, avendu directiunea cu ocaziunea acest'ă a receră pe DSale si in privint'ă estradării declaratiuniloru in sensulu legii mai recinte, și a formeloru prescrie in privint'ă acoloru membri, cari nu și seiu subscrici numele loru popriu, si se pretinde si subscrierea acoloru două martorii; de aceste declaratiuni proviedute cu clausul'a prescria — după lege — sunt de a se tipari și a se tramite respectiviloru colectanti pe langa inviatiune in sensulu mai sus spusu. — A fara de aceste sunt de a se estradă pentru fiecare membru ordinariu diplomele și a se tramite concernentiloru dñi colectanti, pentru immanuare și incasarea tacseloru fipsate, era in privint'ă acoloru membrii fundatori, cari și au deobligatu cu capitale odata pentru totu-deuna, și a expirat terminulu aloru 3-ani, a-i provocă ca se depuna capitalele oferite si interesele obveninde, se se dee obligatiunile apromise conformu declaratiuniloru subscrise. — Despre tôte acestea directiunea are a incunosciintia pe toti respectivii domni colectanti prin deosebite epistolă și a intonă mai in adinsu cestiunea incasării ofertelor care cu privire la erogatiunile bugetarie mai necesarie din anulu acest'ă, cum sunt stipendiele pentru ajutorint'ă studintiloru, — numai asiă se vor poté resolve, deca directiune va fi in posesiune de sume disponibile incurse de la colectanti.

Nr. 21. Se cetesce preliminarulu statoritu de adunarea generala pe anulu 1869/80.

Decisiune.

Pe temeiulu acestui preliminaru, — care va fi de a se estradă perceptoratululu pentru orientare in copia autentica — se decide a se pronomeră următoarele diurnale si anume: Albin'a, Federatiunea, Famili'a, Gazet'a Transilvaniei, Telegrafulu romanu si Gur'a satulu, pe 1/2 de anu, era Transilvania si Archivulu pe unu anu, — apoi dintre diurnalele straine se se pronomere era pe 1/2 de anu „Reform'a, der Osten, Arader Zeitung si Alford.“ — Mai departe se decide a se publică concursu pentru stipendiele incuviintiate pe anulu 1869/70.

Nr. 22. Cu privire la conclusulu adunării generalu sub Nr. 12. pentru facerea planulu in

privint'ă castigării unei case in proprietatea asociatiunei pe actiuni.

Decisiune.

Se emite o comisiune statatória sub presidiulu directoriului secundariu Ioane Popoviciu Desseanu, din comembrii: Demetriu Bonciu, Emanuilu Missiciu, și Iosefu Popoviciu, cu insarcinare de a studiă și stabili planulu enunciatu de adunarea generala și respective a elucra unu feliu de proiectu despre modulu ce ar fi mai eficace si corespundietoriu impregiariloru și cu deosebita privintia la concurent'ă materiala spre a se poté realiză această inteniune salutaria și de interesu vitale pentru prosperarea scopuriloru asociatiunei. — Acestu proiectu elucratu după cea mai buna chipsuél'ă a comisiunei in treb'a acest'ă, va fi de a se substerne directiunei la timpulu seu, — pentru combinare ulterioara. —

Nr. 23. In privint'ă esoperării unei cesiuni dela locurile competinte, pentru tienearea adunariloru generali ambulante, conformu determinatiunei generale de sub Nr. 14. din anulu acest'ă: —

Decisiune.

Pentru de a se poté esoperă această concessiune din partea guvernului tierii, se dispune a se face de nou petitiunea catra Ministeriulu regescu ung. de interne, cu a careia promovare respective substerne la loculu competinte vor fi rogati deputatii dietali romani, amesuratu dorintiei enunciate de adunarea generala; cu compunerea acestei petitiuni se insarcinēja fiscalulu asociatiunei Iosifu Popoviciu, — avendu de a o presintă in șiedint'ă viitoria ce se va tiené in ianuariu 1870.

Nr. 24. Comitetul asociatiunei transilvanice pentru literatur'a și cultur'a poporulu romanu din Sibiu cu dtlu de 6 Noemvre a. c. Nr. 287. face cunoscuti pasii ce i-au indegetatu dens'a in privint'ă infiintării unei catedre de limba și literatur'a romana la universitatea din Vien'a, spre ce scopu recerca: ca si din partea asociatiunei nostre se se intreprinda mesurile pentru realizarea scopulu atientitu și se concurga intr'unu modu corespundietoriu la dotatiunea proportiunata și sistemisanda pe partea profesoriului ce se va denumi pentru această catedra.

Decisiune.

Acăsta recercare se ié la cunosciintia cu acea observare; că de orace in caus'a acest'ă și din partea adunării generale a asociatiunei nostre sub Nr. 9. s'a facutu dispozițiune, — conformu recercării societatii Romanii din Vien'a pentru concurgere la diplinirea mentiunatei docenture, asociatiunea nostra se decliara gat'a a concurge la alegerea și recomandarea unui individu pentru infiintand'a docentura in sensulu propunerii facute de mentiunat'a societate și conformu procedurii ce se va normisă de cătra autoritatea competinte pentru indeplnirea docenturei acesteia. — Mai departe directiunea — conformu autorisării primite de la adunarea generala — va receră in numele asociatiunei pre consistoriulu dicesanu gr. or. din Bucovin'a, in privint'ă asecurării unui ajutoriu pentru dotatiunea acelei docenture; cătu inse despre concurgera materiale din partea asociatiunei acesteia pe partea salariulu de sub intrebare — s'a enunciatu nepotint'ă de a fi in stare — conformu midiloceloru actuali spre a satisface acestei dorintie, — dreptu ace'ă se dispune: a se rescrié mai susu laudatulu Comitetu in sensulu acest'ă, — și de odata a se incunosciintia și societatea literaria Romanii din Vien'a despre treb'a acest'ă.

Nr. 25. In privint'ă latirii industriei ca unu midilocu salutariu alu culturii poporulu conformu determinatiunei adunării generale de sub Nr. 11. fiindu impoterita directiunea a face dispozițiunile necesarie;

Decisiune.

Se emite o comisiune statatória din comembrii directiunei: Demetriu Bonciu, Georgiu Dogariu, Ioane Rosiu, și membrulu asociatiunei Demetriu Iorgoviciu, ca se se ocupe de treb'a acest'ă in specialu și se faca propunere despre modulu cum s'ar poté realiză scopulu acest'ă

Nr. 26. Pentru autentizarea protocolulu acestei șiedintie.

Decisiune.

Se defige terminulu pe 26. Decemvre nou a. c. la 6 ore ser'a, la care toti membrii direc-

tiunali vor avé a se infatisă in cancelaria directiunei.

Protocolulu acest'ă s'a cotitu și autenticatu in presint'ă comembriloru Ioane Popoviciu Desseanu, Mirone Romanulu, Dr. Atanasiu Sian-doru și Petru Petroviciu.

Aradu, in 26. Decemvre 1869.

Ioane Popoviciu Desseanu m. p. dirept. secundariu.

Petru Petroviciu m. p. notariu.

Varietati.

Gavrilu I. Munteanu,

directoru și profesorulu la gimnasiulu romanu gr. or. din Brasiovu, membru alu societatii academice romane din Bucuresci, alu asociatiunei romane transilvanice pentru literatur'a și cultur'a poporulu romanu, precum și alu societatii de sciintie naturale din Posionu etc.; a repausatu in otate de 57 ani in urm'a unei suferintie grele de apoplexie, după impartasirea cu St. Taine, in 17.29 Decembre a. c. la 8 1/2 ora sera.

Despre această durerosa perdere, — pe care o gelescu: adencu intristat'a sa socia *Maria* nasc. *Baracu*, gelnic'a sa mama *Maria*, sora-sa *An'a*, cu sociulu ei par. *I. Mihaltianu*, socruulu seu protopopu *I. Baracu* cu consortea sa *Elen'a* și ficia *Tatian'a*, nepotii sei par. *Nicolau* cu consortea sa *Zoe*, conc. de advocatura *Gavrilu*, *Paraschiua* cu sociulu ei prof. *St. Iosifu*, *Aureliu* si *An'a*, precum și corpulu profesoriloru, fostii lui colegi, — se iacunosciintēja toti amicii și cunoscutii repausatulu.

Remasitiile lui pamentesci se voru inmortentă Sambeta in 20 Decembre (1 Ian. 1870) la 2 ore după médiadi in cimitiriulu bisericii *St. Nicolau* in Scheiu — Fia-i tieren'a usiöra si memori'a eteru duratoriã pentru viét'ă cea activa pe campulu literaturii și alu culturii tencreime romane!

Brasiovu 18/30 Decembre 1869. („G. Trn.“)

□ (*O noua religiune.*) In Germanii de nordu s'a intrunitu multime de inteliginti pentru a intemejă a. noua religiune, religiune de sine, era nu secta. Acăsta noua religiune are se poté numirea de „*Religiune a cugetatoriloru*“ seu a „*cugetatoriloru liberi*.“ Ea se basédia pre interese sociale, reali, din asta lume, atientindu membrii sci la cultur'a și perfectiunarea omniloru pentru această lume și viét'ă. Statutele, votate degiã, cuprindu — in §. 1. „*Cugetatorii liberi* nu se vor tiené de nici un'a dintre bisericile custatorie; dar nici nu vor atacă pre nici un'a, ci ei se vor stradu a-si inmulti numerulu prin faptele și esemplele loru de virtute; — după §. 7. această religiune are numai *cinci* serbatori pre anu: a) serbatorea anululu nou; b) serbatorea prinaverii in 21 martiu; c) serbatorea verii in 21 juniu; d) serbatorea tomnii in 21 sept.; e) serbatorea iernii in 21 Decemvre. In aceste zile se tienu ospetari și petreceri teatrale serioșe, cu spesele comune, pentru seracu și bogatu, micu și mare.

— *Inveninare.* Prin mai multe foi straine se vorbesce despre unu atentatu d'a inveninã pre d. Atanasiu Ioanoviciu protopopulu din Fagetu cu pre famili'a dsale. Investigatiunea criminala decurge. Aseptamu informatiuni de a dreptulu. Ioanoviciu e cunoscutu ca nationalistu zelosu și că are dusimani mari.

— *Literatura.* „*Ionu celu cumplitu*“ istoria politica, militara, economica, juridica și literara a natiunii romane in ajutorulu lui Mibaiu celu Vitédiu, de B. P. Hasdeu. A doua editiune adaugata cu o multime de noue descoperiri de prin bibliotecile Franciei și Germaniei. Doue tomuri mari in 8 de câte 300 de pagine, cumai multe gravure, esecutate in Viena. Istori'a ar fi o gluma, deca n'ar servi la educatiunea omenirii prin invetiaturile trecutulu. Acăsta scriere probéza mai cu sêma: ceea ce poté in Romanii unu. Downu cu o anima adevratu romanésca, și abisulu, in care poté fi impinsa natiunea printr' unu partitu cosmopolitu. Opera nu se publica, mai nainte de a se assicură spesele celu putinu pentru aparitiunea tomulu *I.* Asiã dera, se face apelu la toti amicii Romanismulu.

Pretulu pentru ambele tomuri 10 lei noi, pretulu pentru tomulu 1-ii 5 lei noi. Pentru Romanii de peste Carpati ambele tomuri numai 3 fiorini argintiu valóre austriaca. Acei domni, cari vor subscrie pentru 5 esemplare, vor avé unulu gratis. Bani se se adreseze franco pe numele autorului: B. P. Hasdeu, Bucuresci, Strad'a Carolu I. nr. 14. („Traianu“)

† *Tinerimea romana studiösa din Oradea-mare*, avendu naintea ochiloru partinirea caldurösa a onor. publicu romanu, dovedita in modu evidentu cu ocasiunea a ori-ce întreprinderi ale sale, in acöta firma sperantia se constituie si estimu intr'unu comitetu pentru arangiarea unui balu nationalu romanescu — a caru presidiu binevoi si astadata a-lu primi Ilustritatea Sa Dnulu Ioanu Siorbanu — in 27. Ianuariu 1870, in favorulu tineriloru romani mai lipsiti, la care ocasiune cu töta onörea este invitatu întregulu publicu romanu. Generositatea marinosiloru contribuitori spre acestu scopu filantropicu va face, ca multele neajunsuri, cu cari are de a se lupta cea mai mare parte a tinerimei romane, in catu-va se se molcomésca, si se-si póta continúa pre unu timpu carier'a inceputa, fara de a intimpiná pedece. *Comitetulu arangiatoriu.*

(†) *Statistic'a casuriloru de pedepsa din Pesta in anii 1867 si 1868.* In anulu 1867 s'au numeratu 625, in a. 1868 689 de casuri de pedepsa; scotindu deci poporatiunea cu 150,000 de suflete, cade in anulu primu câte pe 241, éra in anulu alu doile câte pe 218 de suflete unu casu de pedepsa. Considerandu speci'a acestoru casuri de pedepsa, se aréta $\frac{4}{5}$, ca atentate a sup'ra averii, éra $\frac{1}{5}$ ca atentate contra vietiei. Referitoriu la etatea persóneloru cercetate, vine $\frac{1}{4}$ pe persóne sub 20 de ani. Genulu reprezenta urmatörea proportiune: in a. 1867, 23%, in a. 1878 28% erau de genulu femininu. Casatoriü contribuira in an. 1867 25%, in an. 1868 20%; ceia lalti criminalisti erau neinsurati séu femeii. Cu referintia la ocupatiune erau 15% fora ocupatiune, 40% servitori, si diasi, 31% calfe. Omeni fora cunoscentia de carte ca criminalisti au fostu in a. 1867 30%, in a. 1868 36%; éra individi inzestrati cu sciintia mai nalta au fostu in a. 1867 2% in a. 1868 3%.

□ (*Olim et nunc!*) A fostu in vér'a anulu 1856, — astfelu enarä de curendu „Pol.“ din Praga, — atunci candu b. Bach si cu ginariulu FML. b. Kempen domniau preste Austria centralisata prin gindarmii lorü si faceau legi dupa draga voi'a lorü. Inca nu cutezá nimenea a dice, ca Monarchi'a se guvéna si administra reu, si totusi dlu Bach chiamá la sine pre toti capii districteloru, apoi adunandu-i o lalta, dupa ce i-asocurá, ca li se cere adevérule puru si francu, pentru carele n'are se se n'temple nimeni nici unu reu, li descoperi, ca scie bine, cumca legile publicate si puse n lucrare nu corespundu deplinu tuturoru popöraloru, si cá prin urmare densii vor so intempne la introducea lorü mari necesari si multe pedece, dar adause potericulu Ministru alu absolutismulu, cá — are cea mai rezoluta voia de a le îndreptá si acomodá adevéreloru interes ale popöraloru. Pentru acestu scopu dlu Ministru ii convocá pre toti cei adunati, ca fora nici o reserva se descopera töte scaderile acelorü legi; mai multu, elu li repeti si-i provocá, ma chiar li demandá in celu mai seriosu tonu, se spuna adevérule. Actele archivelu din Ministeriulu imperatescu de interne dau cele mai eclatanti dovede despre astfelu de procedere, si — in urmare capii districteloru si-au deschisu gur'a si au graitu adevérule, spunendu töte câte sciau; éra potintele Ministru Bach a ascultat si — multe din cele rele audite a îndreptatu curendu, multe n'a mai ajunsu a le îndreptá. Astfelu a pasitu cumplitulu absolutistu Bach; cum pasiescu regiméle de astadi, Ministeriele constitutionali, redimate pre popöra, — cum ingrigescu ele de interesele si mult'amirea popöraloru, — cine nu scie! Deci se asemenámü acelu absolutismu, si acestu constitutionalismu si — cu man'a la inima se marturismu, cá — in multe privintie absolutismulu celu vechiu a fostu mai liberalu de cátu constitutionalismulu cestu nou? —

□ *Unu corifeu polonu din Galitia*, d. Zybkiewicz caracterisá mai de unadi in „Kraj“ crisea de astadi din Viena — totu cum am ca-

ractisat'o si noi din capulu loculu, adeca cumca ea tinde a creá stari ca cele din Ungaria: centralisarea diferiteloru parti si latirea drepturiloru individuali; dar restringeri pentru natiunalitatü.

— *Diregatorii straini in Bucovina.* Guvernele ce se perondara la Viena, töte purcésera pre un'a aceea-si sistema intru a desmoscenü natiunalitatea romana din Bucovina. La acöta sistema apartiene nu numai aducerea si asiedierea de colonii slave si niemtiesci ci si importulu de diregatori straini. Cei mai slabi diregatori dintru imperati'a niemtiesca sunt in Bucovina. Pare cá delocu ce nu trebuesce cutarietieri pre atare diregatoriu, guvernulu ilu pornesce contra Bucovin'a. Acesti diregatori sunt bunü pentru a vená cu ei döue scopuri: unulu e desmosceniarea natiunalitatéi romanesci, cel'a laltu a face pe tierani se créda cá romanulu nu e capace d'a se guvervá, d'a fi diregatoriu, — si tierénulu crede acést'a cáci nu vede diregatori de romanu. Astu-feliu se inspira tieranulu, in locu de consciint'a demnitatéi si ioterii natiunale, o consciintia falsa despre unu felu de mociöia natiunala. Acést'a se intompla in Bucovin'a, cea plina de juristi romani, dar cari mai toti cauta se se ocupe de economia cáci vedu cumca carierile publice li-su inchise. Diregatoriloru acestoru straini li lipsesce nu nu numai sciintia de ajunsu mai preste totu, dar multor'a chiar si maniorile de ómeni culti. Asiá d. e. ni se scrie unu casu din Sucéva: O féta orfana posedo o casa ce o deduse in chiria unui diregatoriu. Dupa ce diregatoriu nu respunde chiria nici voia se predee cas'a, orfana mérase la unu ampoiutu alu judetiulu ca se se planga. Si-spune nocadiulu cu blandéti'a unei fete, — diregatoriu i respunde cá nu-i treb'a lui ci se mérga la advocatu, dar acestu respunsu l'a datu fetei intr'unu tonu atátu de aspru, in cátu bét'a orfana s'a dusu plangendu cátra casa. Óre asemene maniere potü inspira incredere cátra lege si cátra ómenii legii? Óre diregatorii se fie grobiani privilegiati?!

Serbatöre natiunala. Primimu urmatöriele: „Junimea romana studiösa in Vien'a invita la serbarea ajunulu anulu nouu, care se va tiené in 31 decembre st. v. in palatiulu „Schönborn,“ Josefstadt, la 7 ore sér'a. Viena in 3 decembre 1869. Pentru comitetu: I. Moga, mp.“ Gratularu junioru romani cá si in strainetate continua a practica datinele stramosiloru nostri. In Viena — romanulu si acolo e cu datin'a romanésca! — intiegeti, cosmopolitiloru, cari si in Bucuresci despreitüiti traditiunile strabuniloru vostri, junimea ve desapröba. Viitoriulu nu e alu cosmopolitismulu, ci e alu natiunei cáci junimea e cu natiunea. Déca, cu parere de reu, n'am poté fi in persóna la asta serbare, va fi inse acolo cugetulu si sentirea nöstra. Se purcedi, Junime, totu pre calca natiunala, se purcedi mandra si sublima casi visur'le Tale natiunale, la a caror'a realizare se Ti ajute Ddieu!

Securitatea publica in Ungaria. Orasiulu Aradu se róga de ministeriu ca, activitatea contelui Ráday care e marele comisariu in caus'a telharieloru, se se estinda si a sup'ra Aradulu.

Literatura. Cetimu in „Sperantia:“ „Din lips'a medilöceloru materiale, suntemu constrinsi a sistá edarea acestui organu.“ Se vor continúa foile: „Transilvani'a,“ „Archivulu,“ „Foi'a Societatei din Bucovina,“ „Gura Satulu,“ „Gazet'a Transilvaniei,“ „Telegrafulu Romanu,“ „Familia,“ „Magazinulu Pedagogicu,“ „Federatiunea“ si dóra si „Concordia.“

— *Caus'a ovreiloru din Romani'a*, s'a desbatutu cate-va dile in camer'a Bucuresciloru. Oratorii s'au pronuniatu cu totii in contra pretensiuniloru ovresci (o döre pe diaristic'a austro-magiara cá nu s'a gasitu nici unu apertoriu de ovrei) dar nu decisera nemica, ci se trecü la ordinea dilei, incredintandu guvernulu a observá legile din vigöre in contra invasiunei vagabundiloru.

— *Scandala.* Mai multe diarie din Romani'a insciintieza cumca pe carale drumuriloru ferate romanesci, concessiunarii niemti au pusü in scriptiuni niemtiesci. Va se dica, in tier'a romanésca, cu banii si garant'a statulu romanescu, se producu in scriptiuni — niemtiesci. Cine se nu se scandalésca, vedindu cá, cu cáta nerusinare procede germanisarea!

— *Despre denumirile si promotiunile facute in institutulü telegraficu din Iuniu. a. c. pana acum'a.* Dintr'o scrisóre lunga ce primimu, estragemu urmatöriele. S'au inaintatu urmatorii telegrafisti de a II. clasa la I clasa câte cu 700 fl. v. a. salariu, si 120 fl. v. a. pentru cartelu: Constantin Savu, Georgiu Serbu, Constantinu Cimponeriu, Gruia Liuba si Stefanu Ionoviciu. S'au intaritu in servitiu definitivu câte cu 600 fl. v. a. Albionu Nascutiu, Georgiu Liuba, Eftimie Ciobanu. S'au denumitu de telegrafisti a II. clasa câte cu 600 fl. v. a.: Romulu Leota, Demetriu Siutu, Urosiu Ioanoviciu, Samuilu Iovitia, Ladislau Mantia, Semproniu Simonescu, Iosifu Crenionu, Ladislau Ruscaiu. S'au denumitu de practicanti câte cu 300 fl. v. a. Constantinu Coti, Nicolae Olteanu, Vicentiu Iancu. S'au calificatu de nou spre servitiu telegraficu din cursulu tocmai acum finitu, si vor fi denumiti cátu mai curendu: Iositu Zacharia, Pascu Milu, Georgiu Rudeu, Vincentiu Angelescu, Stefanu Popoviciu, Athanasie Mircu, Joachim Mihaiu, Nicolae Marcu, Stefanu Marcu, Nicolae Cronianu, Marcu Barbu.

— *Cetitorii nostri* sciü din nr. 98 cá 7 locuitori din Aliosiu, in frunte cu parintele Schelegianu au protestatu contra constituirii sinodulu parochialu, afirmandu cá parintele prtppu Tieranu n'a procesu in sensulu Statutulu. Ni se comunica acum adres'a comunei Aliosiu cátra parintele prtppu si cátra oppulu, prevediuta cu 42 de subscrieri, cari din contra afirma cá Statutulu s'a observatu cu scumpetate. Ni se cere publicarea ambeloru acte, dar credemu de prisosu, de órace atátu de aci cátu si din cele premerse publiculu s'a potutu informá deplinu despre adevérata stare a lucrulu. Cu atát'a ni-ar placé se considerámü disput'a publica de incheiata.

Banc'a generala de asecuratiune reciproca
„TRANSILVANIA“
I-ma adunare generala ordinara
Duminea in 30/18 ianuariu a. v. d. p. 3 óre in sala magistratulu de aci.

Obiecte de pertractare:

1. Darea de séma despre gestiunea afaceriloru de la inceputulu activitatii institutulu pana in finea lui decembre a. c.
2. Computele incheiate pentru acel'a-si periodu.
3. Intregirea consiliulu administrativu.
4. Alegerea comitetulu pentru revisiunea computeloru pe anulu 1870.
5. Defigerea pretulu a marceloru de presintia.
6. Alte propuneri incurse.

A se infatisá la adunarea acést'a generala si a eserciá in sensulu statuteloru dreptulu de votare e îndreptatitu fia-care membru (asecuratu.)

Propuneri din partea membriloru trebuescu substernute 14 dile naintea adunarii generale directiunei nöstre generale, strad'a Cisnadiéi Nr. 176, ca se se póta pune la ordinea dilei.

Sibiü in 27/15 decembre 1869.
Consiliulu administrativu a bancéi generale de asecuratiune reciproca: „Transilvani'a.“

Cursurile la bursa de Viena.
(Dupa inscintiarea telegrafica din 4 januar.)
Imprum. de statü convertutu cu 5% 60.15
Imprum. nationalu 71.—
Actiunile de creditu 261.50; — sortiurile din 1860: 100.60; sortiurile din 1864: 120.—; Obligatiunile desarscinarü de pamentu, cele ung. 79.25; banaticé 75.50; transilv. 75.80 bucovin. 74.50
argintulu 121.—; galbenii 5.82; napoleonii 9.85½.

Escriere de concursu.
In urm'a inaltei ordinatiuni a Ministeriulu reg. ung. de Cultu si Instructiune publica Nr. 22148. 1869. se face d'n partea deputatiunei fonduriloru solaric gr. or. d'in Pest'a cunoscutu, cá au devenitu in vacantia mai multe stipondie d'in fundatiunea lui Atanasü Balla, pentru studinti de ritulu gr. or. cari absolvira

scölele elementari si nu studieza nice la scölele reformate d'in Dobritinu si Sárospatal nice la gimnasiulu evangelicu d'in Posien unde si asié sunt stipendie de ale fundatorü lui numitu, ci la alte gimnasie, séu la Unive d'in Pest'a ori la cea d'in Vien'a séu pentu aceia, cari studiéza teologi'a in Carlovitiu. C ce vor fi consangeni cu fundatoriulu se va preferi.

Doritorii de a cajetá vre unulu d'in stipendiele acestea au a-si asterne cererile cu urmatoriele documinte:

1. Cu documentu despre pusetiunea publica ori privata a parintiloru séu altoru consangeni.

2. In casu de consanginitate cu fundatorulu, cu testimoniu demnu de credintia despre acést'a. Suplicéle astfelu instruate, au a trimite celu multu pana in finea lui ianuari 1870 s. n. in localitatea, oficiulu deputatiun-fonduriloru scolari, gr. or. in Pest'a, Strad'a a borelui verde (Grüne Baumgasse) Nr. 23.
Pest'a 18,30. nov. 1869. (1—)

Concursu
pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scöla confesionala romana gr. orient. din Zorlentiu micu, protopresbiteratu Caransebesiulu, e terminu pana la finea lu Ianuariu a. v.

Salariulu in bani consta din 60 fl. a. 2 meti de cucurüdu

1. maje de lardu
 - $\frac{1}{2}$ „ „ sare
 - 12 lb. „ lumini
- 8 stangeni de lemne pentru sine si scöla
2. jugere de livéda.

Cortelu naturalu cu 2 incaperi, o cuina camera, curte cu grajdu, gradina de legume d 1000° □.

Doritorii de a ocupá acestu postu vor avé se produca;

1. Atestatu de calificatiune de la ven. consistoriu dioc. alu Caransebesiulu;
2. Atestatu despre absolvérea cursulu pedagogicu din Aradu;
3. atestate despre sciintiele pregatitörie castigat náinte de a intrá in institutulü pedagogicu,
4. atestatu despre comportatiunea morala si in fine
5. atestatu de botezu.

Concurentii vor substerné petitiunile inzestrate cu atestatele predise in origine la comitetulu parochialu, si acele petitiuni in cari vor lipsi vre-unu atestatu din cele 5, séu vor sosi dupa inchoierea terminulu prefiptu, nu se vor lua in bagare de séma, ci se vor napoia.

Zorlentiu micu in 14. Decembre 1869.
(1—3) *Comitetulu parochialu*
in contielegere cu protopresbiterulu loculu.

Concursu.
Pentru vacant'a parochia din Siagu, indiestrata cu emoluntintele de o gradina, una sesiune de pamentu parochiale, 23 chible de gráu, si stol'a de la 75 de case, se deschide concursu pana in 20. Ianuariu 1870. pana candu doritorii de a dobandi acöta parochia sunt avisati recursurile lorü prevediute cu estrasulu de botezu si cu atestatulü consistoriale despre calificatiunile lorü, adresande catra sinodulu parochiale distr. Domnu Protopresviteru a Timisiorii a le substerné. Siagu, in 15. Dec. 1869.
Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoirea mea:
Mel. Dreghicü m. p.
Prot. Timis.
(1—3)

Concursu
carele, dupa contielegerea cu Rever D. Admin. protopresv. Nicolau Beldea se escrie pe vacant'a parochia gr. orien. din comuna Selesiu-Cighirelu in comitatulu Aradulu, Protopresviteratulu Vilagosiulu — carea e incopiata: cu una sesiune de pamentu aratoriü, — venitulu stolarü si birulu de la 80 de case.

Cei ce voiescu a ocupá acöta parochia sunt avisati, a-si trimite recourse lorü instruate in intielesulu „Statutulu Organicu“ subscrisulu comitetu parochialu, pana in 24 decemvre calen. vechiu, anulu curintu.

Selesiu-Cighirelu 9 Decemvre 1869.
(2—3) (14) *Comitetulu parochialu.*